

ПРОГРАМА за докторантски конкурс
МЕТОДИ В АРХЕОЛОГИЯТА (АРХЕОМЕТРИЯ)

1. **Развитие на теориите и методите на археологията.** Ранни етапи в развитието на археологията. Развитие на еволюционизма през XIX век. Реакция срещу еволюционизма - картографски метод, дифузионизъм и културни кръгове, географски детерминизъм, миграционизъм. Културно - исторически подход. Функционален подход. Нова /Аналитична археология. Съвременни тенденции в теоретичната мисъл.
2. **Основни археологически понятия.** Свойство - признак, артефакт - тип, комплекс - култура, техно-комплекс, културен кръг, етнокултурна област, етнокултурна общност. Системен подход към терминологията. Археологическа култура.
3. **Описание и групиране на археологическия материал.** Описание. Класификация и систематизация. Типология и типологически метод.
4. **Стратиграфия в археологията.** Основни принципи на стратиграфията. Развитие на стратиграфския метод в археологията. Стратиграфски стратегии.
5. **Периодизация и хронология в археологията.** Технологична характеристика на археологическата периодизация. Отношения между археологическата и други периодизации. Относителна и абсолютна хронология. Хронологически системи и синхронизации.
6. **Теренна археология.** Археологическо разузнаване. Техника за разкопаване на селища и сходни структури. Техника за разкопаване на некрополи. Механизиране на определени изкопни дейности. Документиране на археологически ситуации. Геодезия, фотограмметрия, графично, фотографско заснемане.
7. **Нови технологии в дистанционното заснемане на обекти на суша и под вода.**
8. **Подводна археология.**
9. **Експериментална археология.** Моделиране.
10. **Интердисциплинарни изследвания. Археология и други обществени науки.**
11. **Физически и химически методи за количествен и качествен анализ на археологически артефакти.**
12. **Методи за датиране.**
13. **Приложение на палеоантропологията, археозоологията и археоботаниката в археологията.**
14. **Консервация и реставрация на археологически находки.**
15. **Статистически методи и компютърна обработка на данни.**

Литература

- Авдусин, Д. А.* Полевая археология СССР. Высшая школа, Москва, 1972.
- Ангелова, Х.* 40 години години подводна археология в България. – *ИНМБ*, 3, 2000, 42-49.
- Бикерман.* Хронология древнего мира. Наука, Москва, 1975.
- Гарден, Ж-К.* Теоретическая археология. Прогресс, Москва, 1983.
- Гацов, И.* (Съст.) Началото. Ред. Ст. Ангелова, И. Гацов. Инфо-Прес, София, 1994.
- Гацов, И.* (Съст.) Човекът зад находките. Археологията днес и утре. Ред. И. Панайотов Ст. Ангелова, Александров, Ст., Е. Герганов, И. Гацов. Интела, София, 1997.
- Генинг, В. Ф.* Объект и предмет науки в археологии. Наукова думка, Киев, 1983.
- Генинг, В. Ф., Е. П. Бунятян, С. Ж. Пустовалов, Н. А. Рынков.* Формализованно-статистические метод в археологии (анализ погребальных памятников). Наукова думка Киев, 1990.
- Гумилев, Л. М.* Этногенез и биосфера Земли. Изд. „Ди - Дик“, Москва, 1994.
- Димитров, Д. П.* Увод в археологията. С, 1958.
- Йорданов, Й. А.* Възстановяване на главата по черепа. Изд. БАН, София, 1981.
- Йорданов, Й. А.* Наръчник по антропология за археолози. УИ „Св. Кл. Охридски“, София, 1996.
- Каменецкий, И. С, Б. И. Маршак, Я. А. Шер.* Анализ археологических источников (возможности формализованного подхода). Наука, Москва, 1975.
- Каменецкий, И. С.* Код для описания погребального обряда. – В: Ю. А. Краснов (ред.) Древности Дона. Наука, Москва, 1983, 221-250.
- Каменецкий,* Код для описания погребального обряда. (Часть вторая). - В: Отв. ред. И.С. Каменецкий. Археологические открытия на новостройках, Наука, Москва, 1986, 136-194.
- Клейн, Л. С.* (Ред.) Типы в культуре. Изд. ЛГУ, Ленинград, 1979.
- Клейн, Л. С.* Археологические источники. 2-е, дополненное, Фарн, Санкт-Петербург, 1995.
- Кулев, И.* Археометрия. София, 2012.
- Оригиналът в паметника на културата.* Сборник с доклади и научни съобщения от III научна конференция, организирана и проведена от НИПК на 14 и 15. XI. 1977 година. София, 1982.
- Мартынов, А. И., Я. А. Шер.* Методы археологического исследования. Москва, 2002.
- Массон В. Г.* Первые цивилизации. Наука, Ленинград, 1989.
- Попов, А.* Географски информационни системи. Основи на геоинформационното моделиране. Анубис, София, 2012.

Прахов, Н., Х. Ангелова, А. Коцев, А. Попов, С. Димитров. Прогнозно моделиране в археологията: световна практика и български перспективи. – *Българско е-списание за археология*, 2011, 1, с. 71-121.

Рестаурация и консервация на художествени ценности. Сборник с доклади от Националната конференция “Постижения в консервацията и рестаурацията на художествените паметници в България”, Благоевград 1979, София, 1982.

Тонков, Н. Геофизични методи в археологията. Оптимизиране на методиката за проучване на надгробни могили. София 2013. (Българско е-Списание за Археология Supplementum 2)

Федоров-Давыдов, Г. А. Статистические методы в археологии. Высшая школа, Москва, 1987.

Черных, Е. М. (Ред.) Естественнаучные методы в археологии. Наука, Москва, 1989.

Adams, N. K, E. W. Adams. *Archaeological Typology and Practical Reality*. Cambridge University Press, 1991.

Aitken, M. J. *Science-Based Dating in Archaeology*. Longman, London & New York, 1990.

Bass, C. F. *Archaeology Under Water* (Rev ed.). Penguin, Harmondsworth, 1972.

Baxter, M. Mathematics, statistics and archaeometry. The past 50 years or so. – *Archaeometry*, 50, 2008, 968-982.

Berducou, M.C. (ed.) *La conservation en archéologie*, Paris, Milan, Barcelone, Mexico, 1990.

Binford, L. R. *An Archaeological Perspective*. Harcourt, New York, 1972.

Brothwell, D., E. Higgs. *Science in Archaeology*. (2nd ed. Reprinted). Thames and Hudson. 1971. Clarke, D. L. (Ed.) *Models in Archaeology*. Methuen & Co Ltd., London, 1972.

Clarke, D. L. *Spatial Archaeology*, Academic Press, London, 1977.

Clarke, D. L. *Analytical Archaeology*. (2nd ed.). Methuen & Co Ltd., London, 1978.

Cuomo di Caprio, N. *Ceramica in Archeologia* 2. Roma, 2007.

Daniel, Gl. E. *A Short History of Archaeology*. Thames & Hudson, London, 1981.

Drewett, P. *Field Archaeology. An Introduction*. London, 1999.

Filipova–Marinova, M. Archaeological and paleontological evidence of climate dynamics, sea-level change, and coastline migration of the Bulgarian sector of the Circum-Pontic region. – In: Yanko-Hombach, V., Gilbert, A., Panin, N., Dolukhanov, P. (eds), *The Black Sea Flood Question: Changes in Coastline, Climate, and Human Settlement*. NATO Science Series IV – Earth and Environmental Sciences, 2006, 453-488.

- Forbes, R. J.* Studies in Ancient Technology. Vols. 1 - 9, E. J. Brill, Leiden, 1965.
- Gallay, A.* L'archéologie demain. Pierre Belfond. Paris, 1986.
- Gardin, J-C.* Une archéologie theoretique. Hachette, Paris, 1979.
- Gibbon, G.* Explanation in Archaeology. Basil Blackwell Ltd., Oxford, 1989.
- Grant, J., S. Gorin, N. Fleming.* The Archaeology Coursebook. An Introduction to themes, sites, methods and skills. Routledge, 2008.
- Green, J.* Maritime Archaeology. A Technical Handbook. Academic Press, 1990.
- Greene, K.* Archaeology. An Introduction. (The History, Principles and Methods of Modern Archaeology). B.T. Batsford Ltd., London, 1983.
- Gumilev, L.* Ethnogenesis and the Biosphere. Progress Publishers, Moscow, 1990.
- Harris, E.* Principles of Archaeological Stratigraphy. (2nd ed.), Academic Press, New York & London, 1989.
- Harrold, F. B., R. A. Eve.* (Eds.) Cult Archaeology and Creationism. Understanding Pseudoscientific Beliefs About the Past. University of Iowa Press, Iowa City, 1995.
- Hayden, B.* Archaeology. The Science of Once and Future Things. W.H. Freeman and Company, New York, 1993.
- Henderson, J.* (Ed.) Scientific Analysis in Archaeology and Its Interpretation. Oxford University Committee for Archaeology, Monograph 19, Oxford, 1989.
- Hodder, I.* The Present Past. An Introduction to Anthropology for Archeologists. B.T. Batsford Ltd., London, 1982.
- Hodder, I., S. Hutson.* Reading the past. Current approaches to interpretation in archaeology. Cambridge University Press 2003.
- Hodder, I.* Theory and Practice in Archaeology. Routledge, London and New York, 1996.
- Jones, S.* The Archaeology of Ethnicity. Constructing Identities in the Past and Present. Routledge, London and New York, 1997.
- Hudson, K.* World Industrial Archaeology. Cambridge University Press, 1979.
- Klejn, L. S.* A Panorama of Theoretical Archaeology. - Current Anthropology, vol. 12, № 1, 1-42; №2, 1977, 371-373.
- Klejn, L. S.* Archaeological Typology. BAR, IS, № 153, 1982.
- Mays, S.* The Archaeology of Human Bones. Routledge, London and New York, 1998.
- Matero, F.* Heritage, conservation, and archaeology: an introduction, 2008.
- <http://www.archaeological.org/news/hca/89>
- Muckelroy, K.* Maritime Archaeology. Cambridge University Press, 1978.

- Nelson, S. M.* Gender in Archeology. Analyzing Power and Prestige. AltaMira Press, 1997.
- Orton, C., P. Tyers, A. Vince.* Pottery in Archaeology. Cambridge University Press, 1993.
- Plenderleith, H. J., A. E. A. Werner* The Conservation of Antiquities and Works of Art. Oxford University Press, Oxford, 1977.
- Preucel, R. W., I. Hodder.* (Eds.) Contemporary Archaeology in Theory. A Reader, Blakwell, Oxford, 1999.
- Pomeral, Ch. et al.* Stratigraphie. Principes, méthodes, applications. (3e ed.) Doin, Paris, 1987.
- Renfrew, C.* Archaeology and Language. The Puzzle of Indo-European Origins. Penguin Books, 1989.
- Renfrew, C, P. Bahn.* Archaeology. Theories, Methods and Practice. Thames and Hudson Ltd., 1991.
- Renfrew, C, E. Zubrow.* (Eds) The Ancient Mind. Elements of Cognitive Archaeology. Cambridge University Press, 1994.
- Rice, P.* Pottery Analysis (A Sourcebook). Chicago University Press, Chicago, 1987.
- Riley, D.* Air Photography and Archaeology. Duckworth, London, 1987.
- Salmon, M.* Philosophy and Archaeology. Academic Press, 1982.
- Schiffer, M.* Formation Processes of the Archaeological Record. University of New Mexico Press, Albuquerque, 1987.
- Schiffer, M.* (Ed.) Advances in Archaeological Method and Theory. (Series), Academic Press, 1987.
- Semenov, S.* Prehistoric Technology. Cory, Adams and Mackay, London, 1964.
- Shanks, M.* Experiencing the Past. On the Character of Archaeology. Routledge, London and New York, 1992.
- Shanks, M., Chr. Tilley.* Re-Constructing Archaeology. Theory and Practice. Cambridge University Press, Cambridge, 1987.
- Shanks, M., Chr. Tilley.* Social Theory and Archaeology. (Reprinted), Polity Press, 1993.
- Shenan, S.* Quantifying Archaeology. Academic Press, San Diego, 1988.
- Sherratt, A.* Economy and Society in Prehistoric Europe. Changing Perspectives. Edinburgh University Press, Edinburgh, 1997.
- Sklenar, K.* Archaeology in Central Europe: the first 500 Years. Leicester University Press, St. Martin's Press, New York, 1983.
- Thompson, M. W.* Ruins, their preservation and display. Londres, 1981.
- Trigger, Br.* A History of Archaeological Thought. Cambridge University Press, 1989.
- Westcott, K., Brandon, J.* (eds). Practical Applications of GIS for Archaeologists. A Predictive

Modeling Kit. Philadelphia, Taylor and Francis, Inc. 2006.

Williams, E., C. Peachey. The conservation of archaeological materials, current trends and future directions. Oxford: British Archaeological Reports, International Series 2116, 2010.

Vasicek, Z., J. Malina. Archaeology Yesterday and Today. Cambridge University Press, 1990.

Yoffee, N., A. Sherratt. (Eds.) Archaeological Theory: Who Sets the Agenda? Cambridge University Press, 1993.

Периодика

сп „Археология”,

Българско е-списание за археология

ГСУ (ФИФ), ГСУ (ИФ),

Интердисциплинални изследвания,

Archaeologia Bulgarica

Studia Praehistorica.

КСИА,

СА,

РА,

Antiquity,

Archaeometry

BAR,

и др.